

POSTANOWIENIE SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (czwarta izba)
z dnia 19 września 2005 r. *

W sprawie T-321/04

Air Bourbon SAS, z siedzibą w Sainte-Marie, île de la Réunion (Francja),
reprezentowana przez S. Vaisse'a, avocat,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez C. Giolita oraz J. Buendę
Sierre, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń
w Luksemburgu,

strona pozwana,

mającej za przedmiot wnioszek o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji z dnia
16 grudnia 2003 r. [C (2003) 4708 wersja ostateczna] o niewnoszeniu zastrzeżeń
w stosunku do pomocy N 427/2003 przyznanej Air Austral przez władze francuskie,

* Język postępowania: francuski.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(czwarta izba),

w składzie: H. Legal, prezes, P. Lindh i V. Vapalas, sędziowie,

sekretarz: H. Jung,

wydaje następujące

Postanowienie

Okoliczności powstania sporu

- 1 W dniu 28 listopada 2001 r. Komisja zatwierdziła, uwzględniając przepisy wytycznych dotyczących pomocy regionalnej, francuski system pomocy polegający na przyznawaniu ulg podatkowych podatnikom dokonującym inwestycji produkcyjnych w departamentach zamorskich.
- 2 Celem tego systemu było zachęcenie do inwestowania w regionach charakteryzujących się niedogodnościami strukturalnymi, takimi jak wyspowość, niewielki rozmiar rynków lokalnych, słaba produktywność przedsiębiorstw.

- 3 Pismem z dnia 28 lipca 2003 r. władze francuskie zgłosiły Komisji pomoc podatkową na rzecz inwestycji w departamentach zamorskich, której zamierzały udzielić liniom lotniczym Air Austral.
- 4 W decyzji C(2003) 4708 wersja ostateczna z dnia 16 grudnia 2003 r. (zwanej dalej „decyzją”) podjętej w ramach wstępnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 3 WE Komisja uznała, że zgodność tego środka ze wspólnym rynkiem nie budzi wątpliwości, a w konsekwencji nie ma potrzeby wnosić zastrzeżeń co do niego.
- 5 Decyzja została doręczona rządowi francuskiemu w dniu 17 grudnia 2003 r.
- 6 W dniu 12 lutego 2004 r. Komisja opublikowała w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* skrócone zawiadomienie informujące osoby trzecie, w formie streszczenia istotnych danych o zgłoszonym środku pomocowym, że nie wnosi w stosunku do niego zastrzeżeń (Dz.U. C 38, str. 4). W zawiadomieniu tym Komisja stwierdziła:

„Tekst decyzji w autentycznej wersji językowej, z którego usunięto wszystkie informacje o charakterze poufnym, można znaleźć na stronie:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids” [tłumaczenie nieoficjalne].

- 7 Pismem z dnia 7 czerwca 2004 r. skarżąca zwróciła się do Komisji z wnioskiem o udostępnienie jej pełnego tekstu decyzji.
-
- 8 Pismem z dnia 9 czerwca 2004 r., otrzymanym w dniu 11 czerwca 2004 r., Komisja przekazała skarżącej egzemplarz pełnego tekstu decyzji.

Przebieg postępowania

- 9 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 29 lipca 2004 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.
- 10 Odrębnym pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 października 2004 r. Komisja podniosła zarzut niedopuszczalności na mocy art. 114 § 1 regulaminu Sądu.
- 11 Skarżąca przedstawiła swoje uwagi odnośnie do tego zarzutu w dniu 12 listopada 2004 r.
- 12 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 14 grudnia 2004 r. Air Austral wniosła o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta na poparcie żądań Komisji.
- 13 Komisja przedstawiła swoje uwagi do tego wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w dniu 12 stycznia 2005 r.

Żądania stron

14 Skarżąca wnosi do Sądu o:

- uznanie skargi za dopuszczalną;
- stwierdzenie nieważności decyzji;
- nakazanie Komisji i Republice Francuskiej podjęcie środków koniecznych do tego, by Air Austral zwróciła nienależnie otrzymaną pomoc;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

15 Komisja wnosi do Sądu o:

- odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie dopuszczalności

- 16 Na mocy art. 114 § 1 regulaminu na wniosek strony Sąd może orzec o niedopuszczalności bez rozpatrywania istoty sprawy. Zgodnie z art. 114 § 3 pozostała część postępowania odbywa się ustnie, jeżeli Sąd nie zadecyduje inaczej. W niniejszej sprawie Sąd uważa, że ma wystarczająco jasny obraz sprawy po zbadaniu akt i postanawia, że otwarcie procedury ustnej nie jest konieczne.

Argumenty stron

- 17 Komisja podnosi, że skarga jest spóźniona. Termin na wniesienie skargi zaczął biec od dnia 12 lutego 2004 r., czyli daty publikacji skróconego zawiadomienia o decyzji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Tym samym decyzja była dostępna najpóźniej w dniu publikacji *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* w Internecie.
- 18 Według Komisji skarżąca знаła decyzję nawet przed tą datą. W istocie doręczenie decyzji jedynie rządowi francuskiemu nie stoi na przeszkodzie uznaniu, że skarżąca, jako główny konkurent Air Austral, powinna posiadać pełną wiedzę o decyzji od dnia 16 grudnia 2003 r., ponieważ była ona komentowana w prasie i była przedmiotem komunikatu prasowego Komisji w dniu jej wydania. Skarżąca nie mogła nie wiedzieć o istnieniu decyzji do dnia 7 czerwca 2004 r., tj. dnia, w którym złożyła wniosek o udostępnienie pełnej wersji decyzji.

- 19 Komisja wskazuje, że termin na wniesienie skargi zaczyna biec od daty publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* decyzji w sprawie pomocy państwa, tak jak jest to przewidziane w rozporządzeniu Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania art. [88 WE] (Dz.U. L 83, str. 1). Zatem, jako że skrócone zawiadomienie jasno wskazywało możliwość uzyskania egzemplarza decyzji w autentycznej wersji językowej, udostępnienie wspomnianej decyzji, najpóźniej w dniu publikacji *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* w Internecie, jest równoznaczne z pełną publikacją. W konsekwencji w niniejszym przypadku dies a quo był 12 lutego 2004 r., dzień publikacji skróconego zawiadomienia i udostępnienia pełnego tekstu w Internecie. W tych okolicznościach skarga wniesiona w dniu 29 lipca 2004 r. jest w oczywisty sposób spóźniona, a zatem powinna zostać uznana za niedopuszczalną.
- 20 Skarżąca nie może odstępować od bezwzględnie obowiązujących terminów na wniesienie skargi i twierdzić, że korzysta ona z nowego terminu na wniesienie skargi, powołując się na swój wniosek z dnia 7 czerwca 2004 r. Pismo Komisji z dnia 9 czerwca 2004 r. przekazujące skarżącej treść decyzji nie otwiera nowego terminu na wniesienie skargi. Komisja zadbała zresztą o przypomnienie w tym piśmie, że tekst ten był już dostępny w Internecie.
- 21 Ponadto skarżąca nie może powoływać się na usprawiedliwiony błąd w braku zachowania, które powodowałoby — samo lub w decydującym stopniu — dopuszczalną wątpliwość w świadomości osoby pozostającej w dobrej wierze, która zachowuje wszelką staranność wymaganą od normalnie poinformowanego podmiotu. W niniejszym przypadku zachowanie Komisji, które wynika ze znanego wszystkim obowiązku prawnego, nie mogło wywołać wątpliwości i być przyczyną błędu popełnionego przez skarżącą.
- 22 Skarżąca podnosi, że pismo Komisji z dnia 9 czerwca 2004 r. przekazujące jej tekst decyzji nie wskazywało, że była ona przedmiotem skróconego zawiadomienia w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* ani że spowodowała ona rozpoczęcie biegu terminu na wniesienie skargi o stwierdzenie nieważności. Zatem Komisja nie uważała, że może się ona powoływać na skrócone zawiadomienie w stosunku do osób trzecich.

- 23 W istocie na publikację skróconego zawiadomienia w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* nie można powoływać się w stosunku do osób trzecich. Nie można w racjonalny sposób wymagać od podmiotów prawa, by codziennie przeglądali serię C (Komunikaty i informacje) *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, aby upewnić się, że instytucje wspólnotowe nie wydały decyzji, której nie są ani adresatami, ani nie są o niej informowane, a która może wpłynąć na ich prawa i/lub interesy.
- 24 Obowiązuje to tym bardziej, że publikacja miała formę bardzo skróconego zawiadomienia przytaczającego jedynie datę wydania decyzji, państwo członkowskie, którego dotyczy, tytuł, podstawę prawną, budżet spornej pomocy i jej cel w kilku słowach kluczowych. Nie pozwalało ono na poznanie treści i zakresu aktu i wymagało wejścia na stronę internetową.
- 25 Rada nie chciała, by można się było powoływać w stosunku do osób trzecich na publikację skróconego zawiadomienia o decyzjach Komisji w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* dokonaną na podstawie art. 26 rozporządzenia nr 659/1999. Gdyby Rada uważała, że na taką publikację można powoływać się w stosunku do osób trzecich, nie zastrzegłaby wyraźnie w art. 20 ust. 3 wspomnianego rozporządzenia prawa zainteresowanych osób do otrzymania, na ich wniosek, kopii takich decyzji, przekazywanych jedynie państwom, których one dotyczą.
- 26 Skarżąca utrzymuje, że w braku pełnej publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub powiadomienia termin na wniesienie skargi biegnie od daty powzięcia wiadomości o treści i motywach danego aktu, o ile wniesiono o jego przekazanie w rozsądnym czasie. Zatem, w niniejszym przypadku, skarżąca nie została poinformowana o decyzji Komisji, która miała zostać wydana, a więc nie miała żadnego powodu, by zaglądać do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, a tym bardziej do serii C.

- 27 Argumentowi Komisji, zgodnie z którym skarżąca powinna była znać decyzję już w dniu 16 grudnia 2003 r., skarżąca przeciwstawia argumenty, że została ona niedawno utworzona (w listopadzie 2002 r.), że rozpoczęła ona działalność w czerwcu 2003 r., że ma ona ograniczoną liczbę pracowników (139) i że nie ma ona wewnętrznej obsługi prawnej.
- 28 Naruszając art. 88 ust. 2 i 3 WE, Komisja zaniechała wezwania trzech spółek lotniczych obecnych na linii łączącej Paryż i Saint-Denis (île de la Réunion), z których jedną jest skarżąca, do przedstawienia uwag dotyczących projektu pomocy na rzecz Air Austral, mogącej, jak to przyznaje Komisja w decyzji, wpłynąć na konkurentów na spornej linii. Wynika z tego, że w uzasadniony sposób skarżąca mogła nie wiedzieć, że decyzja mogła wpływać na jej prawa i interesy.
- 29 Ponadto skarżąca podnosi, że w żaden sposób nie była zobowiązana wiedzieć o artykułach prasowych, które pojawiły się w momencie wydania decyzji, ani o komunikacie prasowym Komisji.
- 30 Dopiero po stwierdzeniu, że doznaje ona znaczących strat na skutek podejmowanych przez Air Austral działań powodujących poważne zakłócenia konkurencji, skarżąca zaczęła zastanawiać się nad zgodnością z prawem pomocy finansowej przyznanej jej konkurentowi przez Sematrę (lokalną spółkę semipubliczną, w której głównymi akcjonariuszami są region i departament île de la Réunion). Właśnie w ramach tych ustaleń skarżąca złożyła swój wniosek z dnia 7 czerwca 2004 r.
- 31 Na koniec skarżąca zaznacza, że może również powoływać się na usprawiedliwiony błąd, który nie może prowadzić do prekluzji, pozbawiając ją prawa do skargi.

Ocena Sądu

- 32 Po pierwsze, z samego brzmienia art. 230 akapit piąty WE wynika, że kryterium powzięcia wiadomości o akcie jako rozpoczęcia biegu terminu na wniesienie skargi ma charakter subsydiarny w stosunku do kryteriów publikacji lub doręczenia aktu (wyrok Trybunału z dnia 10 marca 1998 r. w sprawie C-122/95 Niemcy przeciwko Radzie, Rec. str. I-973, pkt 35; wyroki Sądu: z dnia 12 grudnia 2000 r. w sprawie T-296/97 Alitalia przeciwko Komisji, Rec. str. II-3871, pkt 61 oraz z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie T-190/00 Regione Siciliana przeciwko Komisji, Rec. str. II-5015, pkt 30).
- 33 W niniejszej sprawie zgodnie z obowiązkiem ciążącym na Komisji na mocy art. 26 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 659/1999 opublikowała ona w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* skrócone zawiadomienie informujące zainteresowanych o istnieniu decyzji i wskazujące w szczególności datę jej wydania, państwo członkowskie, którego dotyczy, numer pomocy, jej tytuł, jej cel, podstawę prawną i budżet przeznaczony na realizację decyzji. Ponadto to skrócone zawiadomienie wskazywało możliwość uzyskania pełnego tekstu decyzji w autentycznej wersji językowej na stronie internetowej Komisji i link pozwalający na dostęp do niej.
- 34 Fakt udostępnienia przez Komisję osobom trzecim pełnego tekstu decyzji umieszczonej na jej stronie internetowej w połączeniu z publikacją skróconego zawiadomienia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* pozwalającego zainteresowanym na zidentyfikowanie spornej decyzji i informującego o możliwości dostępu przez Internet należy uznać za publikację w rozumieniu art. 230 akapit piąty WE.

- 35 Możliwość otrzymania przez zainteresowanego kopii takiej decyzji przewidziana w art. 20 ust. 3 rozporządzenia 659/1999 nie osłabia tego wniosku.
- 36 W istocie przepis ten pozwala zainteresowanym na otrzymanie kopii każdej decyzji podjętej na mocy art. 4 rozporządzenia nr 659/1999, tzn. nie tylko decyzji, zgodnie z którymi dany środek nie stanowi pomocy (ust. 2) i decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń (ust. 3), publikowanych w formie skróconego zawiadomienia, ale także decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego (ust. 4), które są publikowane w całości. Możliwość ta istnieje więc niezależnie od publikacji tych decyzji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, a zatem niezależnie od początku biegu terminu na wniesienie skargi przewidzianego w art. 230 akapit piąty WE.
- 37 W niniejszej sprawie nie kwestionuje się, że pełny tekst decyzji był dostępny w Internecie w dniu 12 lutego 2004 r., dniu publikacji skróconego zawiadomienia. Zresztą skarżąca nie utrzymywała, że nie miała możliwości, z powodów technicznych lub innych, dostępu przy użyciu tego środka do pełnego tekstu decyzji. Dzień 12 lutego 2004 r. stanowi w konsekwencji początek biegu terminu na wniesienie skargi, a Komisja nie była zobowiązana do wskazania w swoim piśmie z dnia 9 czerwca 2004 r., że decyzja była przedmiotem skróconego zawiadomienia ani że powodowała ona rozpoczęcie biegu terminu na wniesienie skargi.
- 38 Po drugie, pojęcie usprawiedliwionego błędu musi być interpretowane w sposób ścisły i może dotyczyć jedynie okoliczności wyjątkowych, gdy, w szczególności, dana instytucja zachowała się w sposób powodujący — sam w sobie lub w decydującym stopniu — dopuszczalną wątpliwość w świadomości osoby pozostającej w dobrej wierze, która zachowuje wszelką staranność wymaganą od normalnie poinformowanego podmiotu (wyrok Sądu z dnia 29 maja 1991 r. w sprawie T-12/90 Bayer przeciwko Komisji, Rec. str. II-219, pkt 29, potwierdzony wyrokiem Trybunału z dnia 15 grudnia 1994 r. w sprawie C-195/91 P Bayer przeciwko Komisji, Rec. str. I-5619, pkt 26).

- 39 W niniejszym przypadku argumenty faktyczne skarżącej oparte na jej niedawnym utworzeniu, ograniczonej liczbie pracowników i na braku prawników wśród jej personelu nie pozwalają same w sobie na stwierdzenie wystąpienia usprawiedliwionego błędu.
- 40 Po trzecie i ostatnie, możliwość powołania się na publikację skróconego zawiadomienia wobec skarżącej jest zgodna z wymogiem pewności prawnej, który musi mieć nadrzędne znaczenie przy każdym dokonywaniu wykładni przepisów odnoszących się do środków zaskarżenia (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 15 stycznia 1987 r. w sprawie 152/85 Misset przeciwko Radzie, Rec. str. 223, pkt 11; wyrok Sądu z dnia 18 września 1997 r. w sprawach połączonych T-121/96 i T-151/96 Mutual Aid Administration Services przeciwko Komisji, Rec. str. II-1355, pkt 38). W istocie powzięcie wiadomości o dacie publikacji skróconego zawiadomienia z odesłaniem do strony internetowej jako daty publikacji zaskarżonego aktu pozwala stwierdzić w sposób pewny dokładną datę, od której rozpoczyna się bieg dwumiesięcznego terminu na wniesienie skargi przewidzianego w art. 230 akapit piąty WE.
- 41 Powzięcie wiadomości o dacie publikacji skróconego zawiadomienia z odesłaniem do strony internetowej jako daty publikacji zaskarżonego aktu gwarantuje ponadto równe traktowanie wszystkich osób trzecich, zapewniając, że termin na wniesienie skargi na decyzje w sprawie pomocy państwa liczony jest w ten sam sposób niezależnie od tego, czy decyzja publikowana jest w całości w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, czy w formie skróconego zawiadomienia z odesłaniem do strony internetowej Komisji.
- 42 Zatem skoro decyzja została opublikowana w dniu 12 lutego 2004 r., termin na wniesienie skargi upłynął zgodnie z art. 230 akapit piąty WE i art. 102 § 1 i 2 regulaminu w dniu 6 maja 2004 r. W konsekwencji skarga wniesiona w dniu 29 lipca 2004 r. jest w oczywisty sposób spóźniona.

- 43 Wobec powyższego skarga musi zostać odrzucona jako niedopuszczalna.

W przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta

- 44 Ponieważ skarga jest niedopuszczalna, nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie wniosku złożonego przez Air Austral o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta na poparcie żądań Komisji.

W przedmiocie kosztów

- 45 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem Komisji należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba)

postanawia, co następuje:

- 1) Skarga zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.

- 2) Nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie wniosku złożonego przez Air Austral o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.**
-
- 3) Strona skarżąca zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 19 września 2005 r.

Sekretarz

H. Jung

Prezes

H. Legal